

Nr 351

Av herr Lundberg, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om
anslag till Bidrag till nordiskt institut för odontologisk
materialprovning.

Under femte huvudtiteln punkten F. 12: Bidrag till nordiskt institut för odontologisk materialforskning föreslås till en ny stiftelse ett reservationsanslag för budgetåret 1969/70 av 400 000 kr.

Frågan har varit föremål för en hel del utredningar och går tillbaka till en rekommendation av Nordiska rådet och en utredning som tillsattes 1960, vilken avlämnade ett betänkande 1961. Sedan dess har utredningar, diskussioner och sammanträden följt på löpande band. Tusentals sidor har producerats och blivit av några lästa. En del prover har redovisats och »sakkunnigutlåtanden» presterats. Både i Sverige och Norge har väl i samband med dessa utredningar gränsen till skandal tangerats. Tidningarnas kritiska granskning av ärendet har återgivit dramats olika nyanser bakom eller inom sammanträdeslokalernas och enskildas väggar. Ingen som sökt följa ärendets vandring och behandling har kunnat undgå att få en bestämd känsla av att inget land i Norden borde kunna avlämna en proposition i föreliggande fråga.

Vad utredningar och diskussioner utvisat är, trots allt, att det tydligen aldrig funnits eller kommer att finnas något behov av en ny stor och kostsam institution, eftersom i respektive land redan befintliga institutioner som bättre och riktigare torde kunna utföra de begränsade odontologiska prov och arbetsuppgifter det gäller.

Trots detta har propositionen ändå avlämnats. Den kan knappast gagna nordiskt samarbete eller motiveras av att sakliga skäl och bedömningar ligger till grund för densamma. Det borde icke heller vara obekant att vi exempelvis i Sverige har mycket förnämliga möjligheter att få arbetet utfört av statens provningsanstalt vid kungl. tekniska högskolan samt inom verkstadsindustrin befintliga metallurgiska avdelningar, vilka har en förnämlig instrumentell utrustning och kunnig och erfaren arbetskraft. Om forskning och provtagningar skall ha en meningsfull uppgift, måste arbetet vara tillförlitligt och präglas av noggrannhet, tekniskt kunnande, exakt och objektiv bedömning samt kunnighet när det gäller att avläsa provtagningar m. m. Redan befintliga resurser i Norden kan fylla departementschefens krav på »en enhetlig och objektiv provning och bedömning av dentalmaterial».

Dentallaboratoriernas riksförbund förutsätter »att en nordisk odontologisk expertkommitté utarbetar tillämpliga standards, självklart under behörigt hänsynstagande till redan befintliga internationella sådana». Om man tagit del av »experternas» utförda och tillämpade handlande vid amalgamprovning, mätning av hållfasthet och stelningsgrad, reningsförfarande vid rening av kvicksilver, eller brist på exakthet och omdöme när det gällt att sända prover till Australien för granskning och hur dessa sedan bedömts av sakkunniga i Norge och Sverige, har man en känsla av att målsättningen för den nya institutionen måste bli en fiktion. Allt för många intresse motsättningar och prestigehänsyn har tyvärr framkommit, vilka vittnar om bristande vetenskaplig noggrannhet och vilja i de sammanhang där det föreslagna nya institutet skulle verka.

Årets statsverksproposition är bl. a. mycket restriktiv när det gäller nya underläkartjänster, trots att köerna vid sjukhusen är många och stora. Våra undervisnings- och regionsjukhus ställs inför allvarliga problem, som i första hand måste avhjälpas för både läkarnas och patienternas skull. Allvarligt sjuka får alltför länge stå i kö — så länge att många av dem inte kan överleva. Att i denna situation bygga upp en ny kostsam och obehövlig institution kan inte vara försvarligt då den troligtvis icke kommer att lösa några problem eller hjälpa till att bota patienter, i vad det gäller tandvårdsfrågorna.

Med hänvisning till det anförda och vad i övrigt i handlingar framkommit hemställs,

att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition, i vad den avser bidrag till ett nordiskt institut för odontologisk materialprovning med ett förslagsanslag av 400 000 kr.

Stockholm i januari 1969

John Lundberg (s)
